

2020/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Sermaye Piyasası Mevzuatı
24 Eylül 2020 Perşembe – 18.00 (**Sınav Süresi 2 Saat**)

Uyarı: Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.

Soru 1- 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre “İzahname’yi” tanımlayınız. Izahname’nin hazırlanmasında dikkat edilmesi gereken hususları yazınız. Izahname’nin onaylanması, yayımlanması, ilan ve reklamlarla ilgili hususları açıklayınız. **(20 puan)**

Soru 2- Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ'e (III-39.1) göre “Çıkar Çatışması Politikası’nı” ve olası çıkar çatışmalarının önlenmesi için kabul edilen tedbirler ile çıkar çatışmalarının önlenemediği durumlarda takip edilecek prosedürleri açıklayınız. **(20 puan)**

Soru 3- “Kira Sertifikalarını” tanımlayınız. “Kira Sertifika Türlerini” sayınız. Kira sertifikası ihracında kullanılan yöntemleri açıklayınız. **(20 puan)**

Soru 4- Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklar için “Örtülü Kazanç Aktarımı Yasağı” nedir? Açıklayınız. Bu kapsamda tevsik edici bilgi ve belgeleri saklamada gerekli maksimum süreyi yazınız. **(20 puan)**

Soru 5-

- Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ'e (II-13.1) göre Merkezi Kayıt Kurumu nezdinde tutulacak hesapları sayınız. **(5 puan)**
- Varantlar ve Yatırım Kuruluşu Sertifikaları Tebliği'ne (VII-128.3) göre “Ortaklık Varanti’nı” tanımlayınız. **(5 puan)**
- “Merkezî Karşı Taraf’ı” tanımlayınız. **(5 puan)**
- Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'ne (III-48.3) göre “Lider Sermayedar’ı” tanımlayınız. **(5 puan)**

CEVAP 1)

İhraçının ve varsa garantörün finansal durum ve performansı ile geleceğe yönelik beklentilerine, faaliyetlerine, ihraç edilecek veya borsada işlem görecek sermaye piyasası araçlarının özelliklerine ve bunlara bağlı hak ve risklere ilişkin olarak yatırımcıların bilinçli bir değerlendirme yapmasını sağlayacak nitelikteki tüm bilgileri içeren kamuya aydınlatma belgesi izahname olarak adlandırılır.

Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilebilmesi veya borsada işlem görebilmesi için izahname hazırlanması ve hazırlanan izahnamenin Kurulca onaylanması zorunludur. Diğer kanunların yardım ve bağış toplanmasına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla kitle fonlaması suretiyle halktan para toplanması, Kurulca faaliyet izni verilen kitle fonlama platformları aracılığıyla gerçekleştirilir ve bu Kanunun izahname ya da ihraç belgesi hazırlama yükümlüğünde ilişkin hükümlerine tabi değildir. İzahnamede yer alan bilgiler yatırımcılar tarafından kolaylıkla anlaşılabilecek ve değerlendirilebilecek şekilde sunulur. Izahnameden cevaplı gerçek kişilerin isimleri ve görevleri ile tüzel kişilerin unvanları, merkezleri ve iletişim bilgileri izahnamede açıkça belirtilir. Izahname, ihraççıya ve ihraç edilen sermaye piyasası araçlarına ilişkin bilgiler ile bir özet bölümü de içermek üzere bir veya birden fazla belge şeklinde düzenlenebilir. Özet bölümü ihraççıya, varsa garantöre, garantinin niteliğine ve ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarına ilişkin temel özellik, hak ve riskleri içerecek şekilde kısa, açık ve anlaşılır ifadelerden oluşur. Halka arz eden tarafından izahnamenin düzenlenmesi sırasında, ihraçının izahname hazırlanmasında kolaylaştırıcı tedbirleri alması zorunludur.

İzahnamenin onaylanması ile ilgili hususlar şunlardır: Kurul, izahnamede yer alan bilgilerin tutarlı, anlaşılabilir ve Kurulca belirlenen izahname standartlarına göre eksiksiz olduğunun tespiti hâlinde izahnamenin onaylanması karar verir. Izahnamenin onaylanması sürecinde yapılacak incelemeye ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. Izahnamenin ayrı belgelerden olması hâlinde, her bir belge ayrıca onaylanır. Izahnamenin onaylanması, izahnamede yer alan bilgilerin doğru olduğunun Kurulca tekeffülü anlamına gelmeyeceği gibi, söz konusu sermaye piyasası araçlarına ilişkin bir tavsiye olarak da kabul edilemez. Izahnamenin onaylanmasına ilişkin başvuru, Kurul düzenlemelerine uygun olarak hazırlanmış izahname ve gerekli diğer bilgi ve belgelerin Kurula sunulmasından itibaren on iş günü içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir. İlk halka arzlarda bu süre yirmi iş günüdür. Izahnamenin onaylanmasına ilişkin başvuruda sunulan bilgi ve belgelerin eksik olması veya ek bilgi ve belgeye ihtiyaç duyulması hâlinde, başvuru tarihinden itibaren on iş günü içinde başvuru sahibi bilgilendirilerek, eksikliklerin Kurulca belirlenecek süre içinde giderilmesi istenir.

İzahnamenin yayımılanması, ilan ve reklamlar ile ilgili hususlar şunlardır: Izahname onaylandıktan sonra Kurulca belirlenecek esaslar çerçevesinde yayımlanır, ayrıca ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilmez. Ancak, izahnamenin nerede yayımlandığı hususu ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilir. Izahnamenin, onaylanmadan önce Kurulca belirlenecek esaslar çerçevesinde ilan edilmesi mümkün değildir. İhraca ilişkin ilan, reklam ve açıklamalar izahname ile tutarlı olmalı, gerçeğe aykırı, abartılmış ve yaniltıcı bilgiler içermemelidir.

CEVAP 2)

Yatırım kuruluþu çíkar çatışması politikasını oluþtururken büyülüðünü, organizasyon yapısını ve sunduğu yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetleri dikkate alır. Yatırım kuruluþunun bir şirketler topluluðunun üyesi olması durumunda çíkar çatışması politikası, şirketler topluluðunun organizasyon yapısı ve diğer üyelerinin faaliyetleri de dikkate alınarak oluþturulur. Çíkar çatışması politikasının yatırım kuruluþunun yetkili olduğu her bir yatırım hizmet ve faaliyeti ile yan hizmet için müþterinin çíkarlarına aykırı olabilecek olası durumları, bu durumların önlenmesi için alınabilecek tedbirleri ve çíkar çatışmalarının önlenememesi durumunda izlenecek prosedürleri içermesi gereklidir. Yatırım kuruluþu çíkar çatışması politikasını oluþtururken müþterinin çíkarlarına aykırı olabilecek olası durumları tespit etmek için, kendisi, ortakları, çalışanları, yöneticileri ve bunlarla doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkili bulunan kişilerin;

- Müþteri aleyhine mali kazanç elde edecekleri veya mali kayıptan kurtulacakları,
- Müþterinin bir çíkarı olmadığı halde müþteriye sunulan hizmet ve faaliyetten çíkar elde edecekleri,
  - Bir müþteri ya da müþteri grubunun diğer bir müþteri veya müþteri grubuna tercih edilmesi sonucunda çíkar elde edecekleri,
  - Müþteriye sunulan hizmet ve faaliyet nedeniyle müþteri dışında kalan başka bir kişiden standart ücret ve komisyon dışında mali kazanç elde edecekleri

durumları asgari kıstas olarak dikkate alır.

Olası çíkar çatışmalarının önlenmesi için kabul edilen tedbirler ile çíkar çatışmalarının önlenemediği durumlarda takip edilecek prosedürlerin asgari olarak aşağıdaki hususları içermesi gereklidir:

- Yatırım kuruluþu içinde veya şirketler topluluðunun üyeleri arasında bilgi akışının önlenmesi veya yönetilmesine dair tedbirler.
- Yatırım kuruluþunun çíkar çatışmasına konu olan birimleri ile bu birimlerde çalışanların gözetimine dair tedbirler.
- Yatırım kuruluþunun çíkar çatışmasına konu olan birimlerinde çalışanların ücretlendirilmesine dair tedbirler.
- Yatırım kuruluþu çalışanlarının görev yerlerinin çíkar çatışmasına yol açmayacak şekilde belirlenmesine dair tedbirler.

Çíkar çatışması politikasında yer alan önlemlerin bir müþteri veya bir müþteri grubu ile yatırım kuruluþunun arasındaki çíkar çatışmasının yönetilmesi konusunda yeterli olmadığını ve/veya uygulanmadığını tespit etmesi durumunda Kurul, yatırım kuruluþu bazında veya genel olarak ek önlemlerin uygulanmasını talep edebilir.

CEVAP 3)

Her türlü varlık ve hakkın finansmanını sağlamak amacıyla varlık kiralama şirketi tarafından ihraç edilen ve sahiplerinin bu varlık veya haktan elde edilen gelirlerden payları oranında hak sahibi olmalarını sağlayan menkul kıymete Kira Sertifikası denir.

Kira sertifikaları türleri şunlardır: Sahipliğe, Yönetim sözleşmesine, Alım-satıma, Ortaklığa ve Eser sözleşmesine dayalı olan kira sertifikaları.

Kira sertifikalarının ihracı ilgili hususlar şunlardır: Kira sertifikaları halka arz edilerek veya halka arz edilmeksiz satılmak üzere ihrac edilebilir. Halka arz edilmeksiz yapılacak satışlar, tahsisli satış ve nitelikli yatırımcıya satış olmak üzere iki şekilde yapılabilir. Kira sertifikalarının, yurt içinde veya yurt dışında ihrac edilmek istenmesi durumunda belirtilen belgelerle birlikte Kurula başvuruda bulunulur. Ihrac edilecek kira sertifikaları Kurulca uygun görülecek ihrac tavanı içinde tertipler halinde satılabilir. İzahnamenin geçerlilik süresi boyunca yapılacak halka arzlarda Varlık Kiralama Şirketi her bir tertibin satışı için belirtilen belgelerle birlikte onay almak amacıyla Kurula başvurur. Halka arz edilmeksiz yapılacak satışlarda ise Varlık Kiralama Şirketi her satıştan önce tertip ihrac belgesinin onaylanması amacıyla Kurula başvurur. Halka arz edilecek kira sertifikalarının borsada işlem görmesi ve bu amaçla borsaya başvurulması zorunludur. Kurul, Varlık Kiralama Şirketinden kira sertifikalarına ilişkin ödeme yükümlülüklerinin yurt içinde yerleşik bir banka veya üçüncü bir tüzel kişi tarafından garanti altına alınmasını, yurt içinde satışın yalnızca nitelikli yatırımcılara yönelik olarak yapılmasını veya kira sertifikalarının, Varlık Kiralama Şirketinin veya fon kullanıcılarının derecelendirilmesini talep edebilir.

CEVAP 4)

Örtülü kazanç aktarımı yasağı kapsamında halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklarının; yönetim, denetim veya sermaye bakımından doğrudan veya dolaylı olarak ilişkide bulundukları gerçek veya tüzel kişiler ile emsallerine uygunluk, piyasa teamülleri, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine aykırı olarak farklı fiyat, ücret, bedel veya şartlar içeren anlaşmalar veya ticari uygulamalar yapmak veya işlem hacmi üretmek gibi işlemlerde bulunmak suretiyle kârlarını veya malvarlıklarını azaltarak veya kârlarının veya malvarlıklarının artmasını engelleyerek kazanç aktarımında bulunmaları yasaktır. Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklarının, esas sözleşmeleri veya iç tüzükleri çerçevesinde basiretli ve dürüst bir tacir olarak piyasa teamülleri uyarınca kârlarını ya da malvarlıklarını korumak veya artırmak için yapmaları beklenen faaliyetleri yapmamaları yoluyla ilişkili oldukları gerçek veya tüzel kişilerin kârlarının ya da malvarlıklarının artmasını sağlamaları da örtülü kazanç aktarımı sayılır.

Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları, ilişkili taraf işlemlerinin emsallerine, piyasa teamüllerine, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine uygun şartlarda gerçekleştirilmiş olduğunu belgelemek ve bu durumu tevsik edici bilgi ve belgeleri en az sekiz (8) yıl süre ile saklamak zorundadırlar.

CEVAP 5)

- a) MKK nezdinde tutulacak hesaplar şunlardır: TCMB Hesabı, İhraççı Hesabı Yatırım Kuruluşu Hesabı, Merkezi Takas Kuruluşu Hesabı, Yabancı Merkezi Saklama Kuruluşu Hesabı, Ortak ve Yatırımcı Hesaplarının Alt Hesapları.
- b) Sahibine, vade tarihine kadar ya da vade tarihinde payları borsada işlem gören veya görecek olan kayıtlı sermaye sistemine tabi ihraççı paylarına veya hukuki payları borsada işlem gören herhangi bir ortaklığun paylarına ilişkin olarak belirli sayıda hissesini, belirli bir fiyattan, belirli bir dönem içerisinde talep etme hakkı veren ve ihraççılarca ilgili sermaye piyasası aracının halka arzı sırasında ihraç edilen sermaye piyasası aracına Ortaklık Varantı denir.
- c) Alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı da alıcı rolünü üstlenerek takasın tamamlanmasını taahhüt eden merkezî takas kuruluşuna Merkezî Karşı Taraf denir.
- d) Halka arz sonrasında pay edinimleri hariç olmak üzere, ortaklıkta imtiyazlı pay bulunmaması halinde tek başına veya bir araya gelmek suretiyle yönetim kontrolünü sağlayan paylara sahip olan, ortaklıkta imtiyazlı pay bulunması halinde ise, tek başına veya bir araya gelmek suretiyle yönetim kontrolü sağlayan imtiyazlı payların çoğunluğu dahil olmak üzere, sermayenin asgari %25'i oranındaki paylara sahip olan ortak ya da ortaklar Lider Sermayedar olarak adlandırılır.